

Blik op Boijl

‘Jan en Jeltien’

Met enige regelmaat lezen we in de krant over echtparen die 60 – 65 of zelfs 70 jaar getrouwd zijn. Wij hebben in ons dorp een echtpaar gekend dat op 3 maanden na 74 jaar getrouwd was.

Jan Zuil en Jeltje Veldhuizen. Beiden overleden ze in 1964

Zowel Jan als Jeltje groeiden op in het ‘Oosterse veld’ in Boijl. Ze kwamen beiden uit een gezin waarvan 8 kinderen in leven bleven en wat is toeval, samen brachten ze ook acht kinderen groot.

Jan geboren in 1867 ging naar school in Oosterstreek en Jeltje, 2 jaar jonger van 1869 ging in Boijl bij meester Schievink naar de school, die toen nog naast de kerk stond. Ze hebben als kinderen waarschijnlijk niet vlak bij elkaar gewoond.

Die zelfde kinderen moesten al vroeg meehelpen voor ‘brood op de plank’ en Jan vertelde er graag over. De jongens moesten o.a. twijg snijden. Ze liepen wel tot aan Appelscha toe.

De twijgen werden thuis geweekt en geschild waarna er korfjes van gevlochten werden. Jarenlang ’s winters dé thuisarbeid voor het hele gezinnen in en rond Noordwolde en belangrijk voor wat extra inkomen.

Jan werkte in de ontginning van het veen, vooral in de Krim in Drenthe. Ook hielp hij met het graven van de Smildervaart (die met de hand gegraven werd) De mannen waren de hele week van huis, liepen in het weekend naar hun gezin, zondags weer terug en maandag weer op tijd present bij de veenbaas. Ze hadden ook hun verzorging nodig en daarvoor werd een meisje ingehuurd. Een ketemeid. Jeltje was zo’n ketemeid.

Jan en Jeltje trouwen op 13 september 1890.

Ze hebben dan nog geen huis en geheel naar de gewoonte destijds, terwijl het jonge paar op het gemeentehuis trouwt, bouwen familie en buren een plaggenhut voor hun. Daar hebben ze niet zo heel lang in gewoond. Hun eerste kind wordt op 1^e Kerstdag 1890 geboren. Later hebben ze een stenen huis aan de Scheislout. Een groot woongebied met zandpaden ten noorden van de huidige Oostvierdeparten.

Ze hebben wat geiten (de koe van de armen) en later zelfs een bunder land voor een echte koe.

’s Winters verdient Jan soms wat bij. Voor hun huis is een groentetuin met stevast een veldje boerenkool. Uit het voorraam mist een stukje glas wat afgedicht is met een los glasplaatje en Jan had een geweer.....! Menig haas legt in het maanlicht zó het loodje.

Ook tegenslagen kruisen hun pad. In 1896 als ze al 3 kinderen hebben krijgen ze een tweeling. Antje en Johanna. Het is dan nog de gewoonte om bij de buren te gaan ‘avondpraten’. Baby’s die nog borstvoeding krijgen gaan mee in de schort van de moeder maar bij aankomst blijkt dat Johanna net 3 maanden oud waarschijnlijk gestikt is. Antje wordt ook maar 8 jaar oud. Van hun overige 8 kinderen bereiken er vijf een zeer hoge leeftijd.

In 1938 na rond de 70 jaar Oosterse veld verhuizen ze naar de Boijlerweg nr. 71 Aan de verharde weg én elektrisch licht! (op de bovenste plank in de kelder staat wél altijd dit kleine olielampje voor 'geval van nood' bij de hand!)

Ze houden ook daar in de schuur wat geiten die 's zomers grazen aan de Boschoordweg. 's Morgens gebracht en 's avonds weer terug. Jeltje kookt pap van de melk. Jan is o.a. grafdelver en int ook kwitanties.

Als ze 65 jaar getrouwd zijn in 1955 krijgen ze van het dorp een mooie Toggenburger geit, die de schooljeugd komt aanbieden.

Het zijn grote familie bijeenkomsten met 8 kinderen, hun partners en 28 kleinkinderen.

Fa. Rohé vraagt Jan of hij mee wil werken aan een artikel over de vlechtindustrie van Noordwolde. Een oude vlechter van rond de 90 jaar bij zijn huisje, levert dan een mooi plaatje op.

In 1960 zijn Jan en Jeltje 70 jaar getrouwd. Ze hebben al goud en diamant achter zich en iemand vraagt Jan: 'En hoe heet dit dan' Zijn antwoord: 'Dat zal dan wel atoom wezen'

Hij vertelt de journalist van de krant dat ze heel blij zijn dat ze nu 'van Drees trekken' De A.O.W. wet is dan 4 jaar, sinds 1956 van kracht.

Er zijn felicitaties van de burgemeester en de NOS komt opnames maken voor het journaal. Het dorp zit 's avonds massaal voor de buis.

Fa. Veurman uit Noordwolde plaatst een T.V. toestel bij hun thuis en zo kunnen ze zichzelf bekijken. Jan gaat wél 's avonds met de zaklamp in de schuur kijken of er geen vonken van de kabels komen want hij vreest zowel vuur

als onweer! Bij het werken in het open veld van het veen zal een fikse onweersbui zeker niet ongevaarlijk geweest zijn!

92 en 94 jaar oud trekken in ze bij het gezin van hun jongste dochter en schoonzoon op nr. 85. Die is gestopt met de smederij en ook het winkeltje in potten en pannen is opgedoekt. Ze wonen nog 2 jaar in de vrijgekomen ruimte.

Na 73 jaar en 9 maanden samen het leven te hebben gedeeld, overlijden ze óók kort na elkaar in 1964. Jan in juni en 3 weken later Jeltje.

Elk op een maand na zijn ze 95 en 97 jaar oud geworden.

namens Archiefgroep Boijl
Jellie Menger.